Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (veliki senat)

z dne 24. junija 2019*

„Predhodno odločanje – Pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah – Evropski nalog za prijetje – Okvirni sklepi – Neobstoj neposrednega učinka – Primarnost prava Unije – Posledice – Okvirni sklep 2002/584/PNZ – Člen 4, točka 6 – Okvirni sklep 2008/909/PNZ – Člen 28(2) – Izjava države članice, ki ji omogoča, da še naprej uporablja obstoječe pravne instrumente o premestitvi obsojenih oseb, ki so se uporabljali pred 5. decembrom 2011 – Prepozno podana izjava – Posledice“

V zadevi C-573/17,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo rechtbank Amsterdam (sodišče v Amsterdamu, Nizozemska) z odločbo z dne 28. septembra 2017, ki je na Sodišče prispela 28. septembra 2017, v postopku za izvršitev evropskega naloga za prijetje, ki je bil izdan zoper

Daniela Adama Popławskega,

ob udeležbi

Openbaar Ministerie,

SODIŠČE (veliki senat),

v sestavi K. Lenaerts, predsednik, R. Silva de Lapuerta, podpredsednica, J.-C. Bonichot, A. Arabadjiev, M. Vilaras in C. Lycourgos (poročevalec), predsedniki senatov, M. Ilešič, J. Malenovský, L. Bay Larsen, C. G. Fernlund in S. Rodin, sodniki,

generalni pravobranilec: M. Campos Sánchez-Bordona,

sodna tajnica: M. Ferreira, glavna administratorka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 1. oktobra 2018,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

– za Openbaar Ministerie K. van der Schaft in U. E. A. Weitzel, agenta,

– za D. A. Popławskega P. J. Verbeek in T. O. M. Dieben, advocaten,

– za nizozemsko vlado M. K. Bulterman in J. Langer, agenta,

– za špansko vlado M. J. García-Valdecasas Dorrego, agentka,

* Jezik postopka: nizozemščina.

– za avstrijsko vlado C. Pesendorfer, agentka,

– za poljsko vlado B. Majczyna, agent,

– za Evropsko komisijo R. Troosters, H. Krämer in S. Grünheid, agenti,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 27. novembra 2018

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago načela primarnosti prava Unije in člena 28(2) Okvirnega sklepa Sveta 2008/909/PNZ z dne 27. novembra 2008 o uporabi načela vzajemnega priznavanja sodb v kazenskih zadevah, s katerimi so izrečene zaporne kazni ali ukrepi, ki vključujejo odvzem prostosti, za namen njihovega izvrševanja v Evropski uniji (UL 2008, L 327, str. 27).

2 Ta predlog je bil vložen v okviru izvršitve – na Nizozemskem – evropskega naloga za prijetje (v nadaljevanju: ENP), ki ga je Sąd Rejonowy w Poznaniu (okrožno sodišče v Poznanju, Poljska) izdalo zoper Daniela Adama Popławskega za izvršitev zaporne kazni na Poljskem.

Pravni okvir

Pravo Unije

Okvirni sklep 2002/584/PNZ

3 V uvodnih izjavah 5, 7 in 11 Okvirnega sklepa Sveta 2002/584/PNZ z dne 13. junija 2002 o evropskem nalogu za prijetje in postopkih predaje med državami članicami (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 6, str. 34) je navedeno:

„(5) Zastavljeni cilj [Evropske] [u]nije, da postane območje svobode, varnosti in pravice, prinaša odpravo postopka izročitve med državami članicami in njegovo nadomestitev s sistemom predaje oseb med pravosodnimi organi. Nadalje uvedba novega poenostavljenega sistema predaje osumljenih ali obsojenih oseb zaradi kazenskega pregona ali izvršitve kazni omogoča, da se odpravijo sedaj zapleteni in zamudni postopki izročitve. Tradicionalno sodelovanje, ki je doslej vladalo med državami članicami, bi moralo, v območju svobode, varnosti in pravice, v kazenskopravnih zadevah nadomestiti sistem prostega pretoka pravosodnih odločitev, ki obsegajo odločitve pred izrekom kazni in pravnomočne odločbe.

[…]

(7) Ker cilja o nadomestitvi sistema večstranske izročitve oseb, ki se je oblikoval na podlagi Evropske konvencije o izročitvi[, podpisane v Parizu 13. decembra 1957], ni mogoče zadostno uresničiti z enostranskim delovanjem držav članic in ga je torej, zaradi njegovega obsega in učinkov, laže uresničiti na ravni Unije, lahko Svet [Evropske unije] sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 2 [Pogodbe EU] in člena 5 [Pogodbe ES]. V skladu z načelom proporci[on]alnosti, kakor je predstavljeno v slednjem členu, ta okvirni sklep ne presega okvirov tega, kar je potrebno za uresničitev tega cilja.

[…]

(11) V odnosih med državami članicami naj bi evropski nalog za prijetje zamenjal vse prejšnje dokumente o izročitvi, vključno z vsemi določbami Naslova III [Konvencije o izvajanju Schengenskega sporazuma z dne 14. junija 1985 med vladami držav Gospodarske unije Beneluks, Zvezne republike Nemčije in Francoske republike o postopni odpravi kontrol na skupnih mejah, ki je bila podpisana v Schengnu 19. junija 1990 in je začela veljati 26. marca 1995 (UL 2000, L 239, str. 19),] v delih, v katerih ta ureja izročitev oseb.“

4 Člen 1 tega okvirnega sklepa določa:

„1. Evropski nalog za prijetje je sodna odločba, ki jo izda država članica z namenom prijetja in predaje zahtevane osebe s strani druge države članice z namenom uvesti kazenski postopek ali izvršiti kazen zapora ali ukrep, vezan na odvzem prostosti.

2. Države članice izvršijo vsak evropski nalog za prijetje na osnovi načela medsebojnega priznavanja in v skladu z določbami tega okvirnega sklepa.

[…]“

5 Člen 4 navedenega okvirnega sklepa določa:

„Izvršitveni pravosodni organ lahko zavrne izvršitev evropskega naloga za prijetje:

[…]

6. če je evropski nalog za prijetje izdan zaradi izvršitve zaporne kazni ali ukrepa, vezanega na odvzem prostosti[,] […] v primeru, ko se zahtevana oseba nahaja v izvršitveni državi članici ali je državljan ali prebivalec te države, in se ta država zaveže, da bo izvršila kazen ali ukrep v skladu s svojim notranjim pravom.

[…]“

Okvirni sklep 2008/909

6 Člen 3(1) Okvirnega sklepa 2008/909 določa:

„Namen tega okvirnega sklepa je določiti pravila, na podlagi katerih država članica v luči zaradi lažje socialne rehabilitacije obsojene osebe prizna sodbo in izvrši kazensko sankcijo.“

7 Člen 4(5) in (7) tega okvirnega sklepa določa:

„5. Država izvršiteljica lahko na lastno pobudo zaprosi državo izdajateljico, da posreduje sodbo in potrdilo. Obsojena oseba lahko prav tako zaprosi pristojne organe države izdajateljice ali države izvršiteljice, da začnejo postopek za posredovanje sodbe in potrdila po tem okvirnem sklepu. Prošnje na podlagi tega odstavka ne ustvarijo obveznosti za državo izdajateljico, da posreduje sodbo in potrdilo.

[…]

7. Vsaka država članica lahko ob sprejetju tega okvirnega sklepa ali pozneje uradno obvesti generalni sekretariat Sveta, da v razmerju do drugimi državami članicami, ki so podale enako uradno obvestilo, za posredovanje sodbe in potrdila ni potrebno njeno predhodno soglasje na podlagi odstavka 1(c):

(a) če obsojena oseba v državi izvršiteljici živi in neprekinjeno zakonito prebiva vsaj pet let in bo obdržala pravico do stalnega prebivališča v tej državi in/ali

(b) če ima obsojena oseba državljanstvo države izvršiteljice, razen v primerih iz odstavka 1(a) in (b).

[…]“

8 Člen 7(4) navedenega okvirnega sklepa določa:

„Vsaka država članica lahko ob sprejetju tega okvirnega sklepa ali pozneje poda izjavo, o kateri uradno obvesti generalni sekretariat Sveta, da ne bo uporabljala odstavka 1. Takšno izjavo je mogoče kadar koli umakniti. Takšne izjave ali umiki izjav se objavijo v *Uradnem listu Evropske unije*.“

9 Člen 25 tega okvirnega sklepa določa:

„Brez poseganja v Okvirni sklep [2002/584] se določbe tega okvirnega sklepa smiselno uporabljajo – kolikor so združljive z določbami navedenega okvirnega sklepa – za izvrševanje kazenskih sankcij v primerih, ko se država članica zaveže k izvršitvi kazenske sankcije v primerih iz člena 4(6) navedenega okvirnega sklepa, ali če je v skladu s členom 5(3) navedenega okvirnega sklepa postavila pogoj, da je osebo treba vrniti zadevni državi članici, da bi v njej prestala kazen, s čimer se izogne nekaznovanosti zadevne osebe.“

10 Člen 26(1) Okvirnega sklepa 2008/909 določa:

„Brez poseganja v uporabo ustreznih določb naslednjih konvencij med državami članicami in tretjimi državami in v njihovo prehodno uporabo v skladu s členom 28 ta okvirni sklep od 5. decembra 2011 v odnosih med državami članicami nadomešča ustrezne določbe naslednjih konvencij:

– Evropske konvencije o transferju obsojenih oseb z dne 21. marca 1983 in njenega Dodatnega protokola z dne 18. decembra 1997,

– Evropske konvencije o mednarodni veljavnosti kazenskih sodb z dne 28. maja 1970,

– poglavja 5 naslova III Konvencije z dne 19. junija 1990 o izvajanju Schengenske konvencije [Schengenskega sporazuma] z dne 14. junija 1985 o postopni odpravi kontrol na skupnih mejah,

– Konvencije med državami članicami Evropskih skupnosti o izvršitvi kazenskih obsodb tujega sodišča z dne 13. novembra 1991.“

11 Člen 28 tega okvirnega sklepa določa:

„1. Zaprosila, prejeta pred 5. decembrom 2011, še naprej urejajo obstoječi pravni instrumenti o premestitvi obsojenih oseb. Zaprosila, prejeta po tem datumu, pa se obravnavajo v skladu s pravili, ki jih države članice sprejmejo na podlagi tega okvirnega sklepa.

2. Vendar pa lahko vsaka država članica ob sprejetju tega okvirnega sklepa poda izjavo, v kateri navede, da bo kot odreditvena država in država izvršitve v primerih, ko se pravnomočna sodba izda pred datumom, ki ga določi, še naprej uporabljala obstoječe pravne instrumente o premestitvi obsojenih oseb, ki so se uporabljali pred 5. decembrom 2011. Če je takšna izjava podana, se ti instrumenti

v takšnih primerih uporabljajo v razmerju do vseh ostalih držav članic ne glede na to, ali so podale enako izjavo ali ne. Ta datum ne sme biti poznejši od 5. decembra 2011. Navedena izjava se objavi v *Uradnem listu Evropske unije*. Takšno izjavo je mogoče kadar koli umakniti.“

Nizozemsko pravo

12 Overleveringswet (zakon o predaji) z dne 29. aprila 2004 (Stb. 2004, št. 195, v nadaljevanju: OLW), s katerim je bil Okvirni sklep 2002/584 prenesen v nizozemsko pravo, v členu 6 določa:

„1. Predaja nizozemskega državljana se lahko dovoli, če se zahteva zaradi kazenske preiskave zoper njega in če je po mnenju izvršitvenega pravosodnega organa zagotovljeno, da bo, če bo obsojen na nepogojno zaporno kazen v odreditveni državi članici zaradi dejanj, za katera se predaja lahko dovoli, to kazen lahko prestajal na Nizozemskem.

2. Predaja nizozemskega državljana ni dovoljena, če se ta predaja zahteva zaradi izvršitve zaporne kazni, ki mu je bila izrečena s pravnomočno sodno odločbo.

[…]

4. Državno tožilstvo nemudoma obvesti našega ministra […] o vsaki zavrnitvi predaje, sporočeni z izjavo iz odstavka 3, v skladu s katero je Kraljevina Nizozemska pripravljena prevzeti izvršitev tuje sodbe.

5. Odstavki od 1 do 4 se uporabljajo tudi za tujca, ki ima dovoljenje za stalno prebivanje, če je za dejanja, ki so podlaga za ENP, lahko kazensko preganjan na Nizozemskem in če se pričakuje, da zaradi kazni ali ukrepa, ki bi mu bil izrečen po predaji, ne bo izgubil pravice do prebivanja na Nizozemskem.“

13 Člen 6(3) OLW je v različici, ki se je uporabljala do začetka veljavnosti Wet wederzijdse erkenning en tenuitvoerlegging vrijheidsbenemende en voorwaardelijke sancties (zakon o vzajemnem priznavanju in izvrševanju prostostnih kazni in pogojnih obsodb) z dne 12. julija 2012 (Stb. 2012, št. 333, v nadaljevanju: WETS), s katerim se izvaja Okvirni sklep 2008/909, določal:

„Državno tožilstvo v primeru zavrnitve predaje, ki temelji izključno na določbah člena 6(2) […], obvesti odreditveni pravosodni organ, da je pripravljeno prevzeti izvršitev sodbe v skladu s postopkom iz člena 11 Konvencije o transferju obsojenih oseb, podpisane 21. marca 1983 v Strasbourgu, ali na podlagi druge veljavne mednarodne pogodbe.“

14 Odkar je začel veljati WETS, člen 6(3) OLW določa:

„Državno tožilstvo v primeru zavrnitve predaje, ki temelji izključno na določbah člena 6(2) […], odreditveni pravosodni organ obvesti, da je pripravljeno prevzeti izvršitev sodbe.“

15 Člen 5:2 WETS določa:

„1. [WETS] v odnosih z državami članicami Evropske unije nadomešča [Wet overdracht tenuitvoerlegging strafvonnissen (zakon o prenosu izvršitve sodb v kazenskih zadevah)] […].

[…]

3. [WETS] se ne uporablja za sodne odločbe […], ki so postale pravnomočne pred 5. decembrom 2011.

[…]“

Spor o glavni stvari in vprašanji za predhodno odločanje

16 Sąd Rejonowy w Poznaniu (okrožno sodišče v Poznanju) je s sodbo z dne 5. februarja 2007, ki je postala pravnomočna 13. julija 2007, D. A. Popławskega, poljskega državljana, pogojno obsodilo na kazen zapora enega leta. S sklepom z dne 15. aprila 2010 je to sodišče odredilo izvršitev te kazni.

17 Navedeno sodišče je 7. oktobra 2013 zoper D. A. Popławskega izdalo ENP zaradi izvršitve navedene kazni.

18 V okviru postopka v glavni stvari, ki se nanaša na izvršitev tega ENP, se je rechtbank Amsterdam (sodišče v Amsterdamu, Nizozemska) vprašalo, ali mora uporabiti člen 6(2) in (5) OLW, ki določa razlog za samodejno neizvršitev ENP za, med drugim, osebe, ki – tako kot D. A. Popławski – prebivajo na Nizozemskem.

19 Predložitveno sodišče je z odločbo z dne 30. oktobra 2015 Sodišču poslalo prvi predlog za sprejetje predhodne odločbe, v okviru katerega je navedlo, da v skladu s členom 6(3) OLW v različici, ki se je uporabljala do začetka veljavnosti WETS, velja, da kadar Kraljevina Nizozemska na podlagi člena 6(2) in (5) OLW zavrne izvršitev ENP, izjavi, da je „pripravljena“ prevzeti izvršitev kazni na podlagi konvencije, ki to državo veže z odreditveno državo članico. Pojasnilo je, da bi morala Republika Poljska v skladu z določbami konvencije, ki se uporabljajo v odnosih med Republiko Poljsko in Kraljevino Nizozemsko, pred prevzemom izvršitve kazni na Nizozemskem za to vložiti prošnjo in da poljska zakonodaja nasprotuje vložitvi take prošnje v zvezi s poljskimi državljani.

20 Predložitveno sodišče je v tej odločbi poudarilo, da bi v takem položaju zavrnitev predaje lahko pripeljala do tega, da bi oseba, na katero se nanaša ENP, ostala nekaznovana. Po izdaji sodbe, s katero je bila predaja zavrnjena, bi se namreč lahko izkazalo, da prevzem izvršitve kazni ni mogoč, ker poljski organi niso vložili prošnje v zvezi s tem.

21 Predložitveno sodišče je tako podvomilo o skladnosti člena 6, od (2) do (4), OLW s členom 4, točka 6, Okvirnega sklepa 2002/584, ki zavrnitev predaje dovoljuje le, če se izvršitvena država članica „zaveže“, da bo izvršila kazen v skladu s svojim nacionalnim pravom.

22 Sodišče je v sodbi z dne 29. junija 2017, Popławski (C-579/15, EU:C:2017:503), odločilo, da je treba člen 4, točka 6, Okvirnega sklepa 2002/584 razlagati tako, da nasprotuje zakonodaji države članice, s katero se izvaja ta določba, ki v primeru, v katerem predajo tujega državljana z dovoljenjem za stalno prebivanje na ozemlju te države članice zahteva druga država članica za izvršitev zaporne kazni, ki je bila temu državljanu naložena s pravnomočno sodno odločbo, prvič, ne dovoli take predaje in, drugič, določa le obveznost pravosodnih organov prve države članice, da pravosodne organe druge države članice obvestijo, da so pripravljeni prevzeti izvršitev te sodbe, ne da bi bila na dan zavrnitve predaje zagotovljena dejanska izvršitev sodbe in niti da bi bilo to zavrnitev mogoče izpodbijati, če bi se pozneje izkazalo, da je ta prevzem nemogoče izvesti.

23 Sodišče je v tej sodbi tudi odločilo, da določbe Okvirnega sklepa 2002/584 nimajo neposrednega učinka. Je pa opozorilo, da mora pristojno nacionalno sodišče ob upoštevanju celotnega nacionalnega prava in ob uporabi metod razlage, ki jih to pravo priznava, zadevne nacionalne določbe razlagati, kolikor je mogoče, glede na besedilo in namen tega okvirnega sklepa, kar v tem primeru pomeni, da imajo v primeru zavrnitve izvršitve ENP, ki je bil izdan za predajo osebe, zoper katero je bila v odreditveni državi članici izdana pravnomočna sodba, s katero je bila ta oseba obsojena na zaporno kazen, pravosodni organi izvršitvene države članice obveznost, da sami zagotovijo učinkovito izvršitev kazni, ki je bila tej osebi izrečena (sodba z dne 29. junija 2017, Popławski, C-579/15, EU:C:2017:503).

24 Predložitveno sodišče v predložitveni odločbi poudarja, da iz navedene sodbe izhaja, da je člen 6(2), (3) in (5) OLW v nasprotju s členom 4, točka 6, Okvirnega sklepa 2002/584.

25 Po navedbah predložitvenega sodišča iz sodbe z dne 29. junija 2017, Popławski (C-579/15, EU:C:2017:503), prav tako izhaja, da pravo Unije ne nasprotuje razlagi člena 6(3) OLW v različici, ki se je uporabljala do začetka veljavnosti WETS, v skladu s katero je člen 4, točka 6, Okvirnega sklepa 2002/584 pogodbena pravna podlaga, ki se s to nacionalno določbo zahteva za prevzem izvršitve kazni, pri čemer se s tem členom 4, točka 6, drugače od mednarodnih konvencij, ki se uporabljajo v odnosih z Republiko Poljsko, ne zahteva, da organi, ki izdajo ENP, v obravnavani zadevi poljski organi, vložijo prošnjo za prevzem, in da bi taka razlaga tega člena 6(3) OLW zato omogočala zagotovitev dejanske izvršitve zaporne kazni na Nizozemskem.

26 Vendar je Minister van Veiligheid en Justitie (minister za varnost in pravosodje, Nizozemska) (v nadaljevanju: minister), ki je po nizozemskem pravu organ, pristojen za prevzem izvršitve kazni, menil, da Okvirni sklep 2002/584 ni konvencija v smislu člena 6(3) OLW v različici, ki se je uporabljala do začetka veljavnosti WETS.

27 Predložitveno sodišče meni, da ne glede na to, ali je razlaga ministra pravilna, v teh okoliščinah ne more ugotoviti, da ta razlaga zagotavlja dejansko izvršitev kazni, izrečene D. A. Popławskemu, na Nizozemskem.

28 Predložitveno sodišče se zato sprašuje o možnosti, da na podlagi načela primarnosti prava Unije ne uporabi določb nizozemskega prava, ki niso združljive z določbami okvirnega sklepa, tudi če zadnjenavedene določbe nimajo neposrednega učinka. Poudarja, da če ne bi uporabilo člena 6(2) in (5) OLW, ne bi bilo več razloga za zavrnitev predaje D. A. Popławskega poljskim organom.

29 Predložitveno sodišče se poleg tega sprašuje, ali je člen 6(3) OLW, kakor je bil spremenjen z WETS, mogoče uporabiti za spor o glavni stvari, saj ta določba od te spremembe dalje ne napotuje več na pogodbeno podlago za dejanski prevzem izvršitve kazni na Nizozemskem.

30 Navedeno sodišče sicer poudarja, da se v skladu s členom 5:2(3) WETS določbe tega zakona, s katerimi je bil prenesen Okvirni sklep 2008/909, ne uporabljajo za sodne odločbe, ki so postale pravnomočne pred 5. decembrom 2011, kot je odločba, s katero je bil D. A. Popławski obsojen na zaporno kazen. Vendar predložitveno sodišče poudarja, da člen 5:2(3) WETS pomeni uresničitev izjave, ki jo je Kraljevina Nizozemska podala na podlagi člena 28(2) Okvirnega sklepa 2008/909, in da se Sodišče ni izreklo o veljavnosti te izjave, zlasti ne o njeni morebitni prepozni predložitvi, saj je bila ta izjava podana po sprejetju tega okvirnega sklepa.

31 To sodišče poudarja, da če bi bilo ugotovljeno, da ta izjava ni veljavna, bi se nacionalne določbe, s katerimi je bil prenesen Okvirni sklep 2008/909, vključno s členom 6 OLW, kakor je bil spremenjen z WETS, v skladu s členom 26 navedenega okvirnega sklepa uporabljale za izvršitev ENP, ki je bil izdan zoper D. A. Popławskega.

32 Uporaba teh nacionalnih določb za spor o glavni stvari naj bi predpostavljala, da je člen 5:2(3) WETS mogoče razlagati v skladu z Okvirnim sklepom 2008/909 in da lahko to sodišče v nasprotnem primeru odstopi od uporabe te določbe na podlagi načela primarnosti prava Unije. Poleg tega naj bi bilo treba preveriti, ali bi bila dejanska izvršitev kazni na Nizozemskem v primeru zavrnitve predaje na podlagi člena 6 OLW, kakor je bil spremenjen z WETS, zagotovljena.

33 Če je odgovor pritrdilen, bi bilo predajo D. A. Popławskega mogoče zavrniti in kazen izvršiti na Nizozemskem v skladu s členom 6(2) in (5) OLW ter členom 4, točka 6, Okvirnega sklepa 2002/584.

34 V teh okoliščinah je rechtbank Amsterdam (sodišče v Amsterdamu) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašanji:

„1. Če izvršitveni sodni organ nacionalnih določb, sprejetih na podlagi okvirnega sklepa, ne more razlagati tako, da njihova uporaba privede do rezultata, ki je skladen z okvirnim sklepom, ali v skladu z načelom primarnosti ne sme uporabiti nacionalnih določb, ki niso združljive z določbami navedenega okvirnega sklepa?

2. Ali je izjava države članice iz člena 28(2) Okvirnega sklepa 2008/909 veljavna, če ni bila podana ‚ob sprejetju tega okvirnega sklepa', temveč na poznejši datum?"

Vprašanji za predhodno odločanje

Drugo vprašanje

35 Predložitveno sodišče želi z drugim vprašanjem, ki ga je treba obravnavati najprej, v bistvu izvedeti, ali je treba člen 28(2) Okvirnega sklepa 2008/909 razlagati tako, da ima izjava, ki jo na podlagi te določbe država članica poda po datumu sprejetja navedenega okvirnega sklepa, lahko pravne učinke.

36 V skladu s členom 3(1) Okvirnega sklepa 2008/909 je namen tega okvirnega sklepa določiti pravila, na podlagi katerih država članica zaradi lažje socialne rehabilitacije obsojene osebe prizna sodbo in izvrši kazensko sankcijo, ki jo je izreklo sodišče druge države članice. Iz člena 25 tega okvirnega sklepa izhaja, da se ta smiselno uporablja – če so njegove določbe združljive z določbami Okvirnega sklepa 2002/584 – za izvrševanje kazenskih sankcij v primerih, ko se država članica zaveže k izvršitvi kazenske sankcije v skladu s členom 4, točka 6, zadnjenavedenega okvirnega sklepa.

37 V skladu s členom 26 Okvirnega sklepa 2008/909 ta okvirni sklep od 5. decembra 2011 nadomešča določbe konvencij, ki se nanašajo na premestitev obsojenih oseb, zajetih s tem členom, in ki se uporabljajo v odnosih med državami članicami. Poleg tega iz člena 28(1) navedenega okvirnega sklepa izhaja, da zahtev za priznanje in izvršitev obsodilnih sodb, prejetih po 5. decembru 2011, ne urejajo več obstoječi pravni instrumenti o premestitvi obsojenih oseb, temveč pravila, ki jih države članice sprejmejo ob izvrševanju tega okvirnega sklepa.

38 Člen 28(2) Okvirnega sklepa 2008/909 vsaki državi članici kljub temu omogoča, da ob sprejetju tega okvirnega sklepa poda izjavo, v kateri navede, da bo kot odreditvena država in država izvršitve še naprej uporabljala obstoječe pravne instrumente o premestitvi obsojenih oseb, ki so se uporabljali pred 5. decembrom 2011, v primerih, v katerih je bila pravnomočna obsodilna sodba izdana pred datumom, ki ga navede ta država članica, če ta datum ni poznejši od 5. decembra 2011. Če država članica poda tako izjavo, se navedeni instrumenti v primerih, navedenih v tej izjavi, uporabljajo za vse ostale države članice, ne glede na to, ali so te podale enako izjavo.

39 Okvirni sklep 2008/909 je bil sprejet 27. novembra 2008. Kraljevina Nizozemska je 24. marca 2009 Svetu posredovala izjavo na podlagi člena 28(2) tega okvirnega sklepa (UL 2009, L 265, str. 41), v kateri je ta država članica navedla, da bo uporabila obstoječe pravne instrumente o premestitvi obsojenih oseb, ki so se uporabljali pred 5. decembrom 2011, v vseh primerih, v katerih je bila pravnomočna obsodilna sodba izdana pred tem datumom.

40 Na podlagi informacij predložitvenega sodišča je razvidno, da je Kraljevina Nizozemska po vložitvi predloga za sprejetje predhodne odločbe, ki se obravnava v tej zadevi, to izjavo umaknila z učinkom od 1. junija 2018. Predložitveno sodišče kljub temu meni, da je moralo nujno ohraniti svoje drugo

vprašanje, zlasti zato, ker je tudi Republika Poljska podala izjavo na podlagi člena 28(2) Okvirnega sklepa 2008/909 po datumu sprejetja tega okvirnega sklepa, tako da bi bila lahko tudi navedena izjava prepozna.

41 V zvezi s tem je treba opozoriti, da je le nacionalno sodišče, ki odloča v sporu in ki mora prevzeti odgovornost za sodno odločbo, pristojno, da ob upoštevanju okoliščin zadeve presodi tako potrebo po sprejetju predhodne odločbe, da bi lahko izdalo sodbo, kot tudi upoštevnost vprašanj, ki jih postavi Sodišču. Zato je Sodišče, kadar se predložena vprašanja nanašajo na razlago pravila prava Unije, načeloma dolžno odločiti (sodba z dne 10. decembra 2018, Wightman in drugi, C-621/18, EU:C:2018:999, točka 26 in navedena sodna praksa).

42 Iz tega izhaja, da za vprašanja, ki se nanašajo na pravo Unije, velja domneva upoštevnosti. Sodišče lahko zavrne odločanje o vprašanju za predhodno odločanje, ki ga postavi nacionalno sodišče, le takrat, kadar je očitno, da zahtevana razlaga pravila Unije nima nikakršne zveze z dejanskim stanjem ali predmetom spora o glavni stvari, kadar gre za hipotetičen problem oziroma kadar Sodišče nima na voljo dejanskih in pravnih elementov, ki so potrebni, da bi lahko na postavljena vprašanja podalo uporabne odgovore (sodba z dne 10. decembra 2018, Wightman in drugi, C-621/18, EU:C:2018:999, točka 27 in navedena sodna praksa).

43 Kljub umiku izjave, ki jo je na podlagi člena 28(2) Okvirnega sklepa 2008/909 podala Kraljevina Nizozemska, pa v obravnavani zadevi pogoji, na podlagi katerih bi Sodišče lahko zavrnilo odločanje o postavljenem vprašanju, niso izpolnjeni.

44 Zadostuje namreč navesti, da je vprašanje, ali ima izjava, ki jo je podala Republika Poljska, pravne učinke, lahko pomembno v okviru spora o glavni stvari, ker taka izjava v skladu s členom 28(2) Okvirnega sklepa 2008/909 druge države članice zavezuje, da v odnosih z Republiko Poljsko v primerih, določenih v navedeni izjavi, še naprej uporabljajo obstoječe pravne instrumente o premestitvi obsojenih oseb, ki so se uporabljali pred 5. decembrom 2011.

45 V zvezi z vsebino je treba poudariti, da člen 28(2) Okvirnega sklepa 2008/909 odstopa od splošne ureditve, določene v členu 28(1) tega okvirnega sklepa, in da je izvajanje tega odstopanja poleg tega enostransko prepuščeno vsaki državi članici. Iz tega izhaja, da je treba to določbo razlagati ozko (glej v tem smislu sodbo z dne 25. januarja 2017, van Vemde, C-582/15, EU:C:2017:37, točka 30).

46 Iz besedila te določbe pa je razvidno, da mora država članica izjavo iz te določbe podati na dan sprejetja navedenega okvirnega sklepa. Iz tega izhaja, da z izjavo, vloženo po tem datumu, niso spoštovani pogoji, ki jih je zakonodajalec Unije izrecno določil za to, da bi ta izjava lahko imela pravne učinke.

47 Tako razlago potrjuje splošna sistematika Okvirnega sklepa 2008/909. Kadar je zakonodajalec Unije – kot je generalni pravobranilec navedel v točki 47 sklepnih predlogov – želel namreč omogočiti, da bi bila izjava lahko podana ne le ob sprejetju tega okvirnega sklepa, temveč tudi pozneje, je bila taka možnost v navedenem okvirnem sklepu določena izrecno, kot je razvidno iz člena 4(7) in iz člena 7(4) tega okvirnega sklepa.

48 Navesti je še treba, da v nasprotju s tem, kar nizozemska vlada zatrjuje v pisnem stališču, zgolj to, da država članica na dan sprejetja Okvirnega sklepa 2008/909 ali v okviru prejšnje faze njegove priprave izrazi svoj namen, da bo podala izjavo v skladu s členom 28(2) tega okvirnega sklepa, ni enakovredno izjavi v smislu te določbe. V taki izjavi mora biti namreč, drugače kot v primeru izjave o goli nameri, nedvoumno razviden datum razglasitve pravnomočnih obsodilnih sodb, glede katerih zadevna država članica namerava odstopiti od uporabe navedenega okvirnega sklepa.

49 Ob upoštevanju navedenih preudarkov je treba na drugo vprašanje odgovoriti, da je treba člen 28(2) Okvirnega sklepa 2008/909 razlagati tako, da izjava, ki jo država članica poda na podlagi te določbe po datumu sprejetja tega okvirnega sklepa, ne more imeti pravnih učinkov.

Prvo vprašanje

50 Predložitveno sodišče želi s prvim vprašanjem v bistvu izvedeti, ali je treba načelo primarnosti prava Unije razlagati tako, da sodišču države članice nalaga, naj ne uporabi določbe prava te države, ki ni združljiva z določbami nekega okvirnega sklepa.

51 Iz spisa, predloženega Sodišču, je razvidno, da se predložitveno sodišče sprašuje, natančneje, o možnosti neuporabe nacionalnih določb, za katere meni, da so v nasprotju z okvirnima sklepoma 2002/584 in 2008/909.

52 Za odgovor na to vprašanje je treba na prvem mestu opozoriti, da so za pravo Unije značilni njegov izvor iz avtonomnega vira, ki sta Pogodbi, njegova primarnost glede na pravo držav članic ter neposredni učinek vrste določb, ki se uporabljajo za državljane teh držav članic in za njih same. S temi bistvenimi značilnostmi prava Unije je nastala strukturirana mreža načel, pravil in vzajemno odvisnih pravnih razmerij, ki medsebojno zavezujejo Unijo in njene države članice ter države članice med seboj (glej med drugim mnenje 2/13 z dne 18. decembra 2014, EU:C:2014:2454, točki 166 in 167; sodbo z dne 10. decembra 2018, Wightman in drugi, C-621/18, EU:C:2018:999, točka 45, in mnenje 1/17 z dne 30. aprila 2019, EU:C:2019:341, točka 109).

53 Načelo primarnosti prava Unije uveljavlja prednost prava Unije pred pravom držav članic (sodba z dne 15. julija 1964, Costa, 6/64, EU:C:1964:66, str. 1159 in 1160).

54 To načelo zato vsem organom držav članic nalaga, da različnim predpisom Unije pripišejo polni učinek, pri čemer pravo držav članic ne more vplivati na učinek, ki je tem različnim predpisom priznan na ozemlju navedenih držav (glej v tem smislu sodbi z dne 26. februarja 2013, Melloni, C-399/11, EU:C:2013:107, točka 59, in z dne 4. decembra 2018, Minister for Justice and Equality in Commissioner of An Garda Síochána, C-378/17, EU:C:2018:979, točka 39).

55 V zvezi s tem je treba navesti, da je načelo skladne razlage nacionalnega prava, po katerem mora nacionalno sodišče nacionalno pravo razlagati, kolikor je mogoče, v skladu z zahtevami prava Unije, neločljivo povezano s sistemom Pogodb, saj nacionalnemu sodišču omogoča, da v okviru svojih pristojnosti zagotavlja polni učinek prava Unije, kadar odloča o sporu, ki mu je predložen (sodbe z dne 19. decembra 2013, Koushkaki, C-84/12, EU:C:2013:862, točki 75 in 76; z dne 8. novembra 2016, Ognyanov, C-554/14, EU:C:2016:835, točka 59, in z dne 29. junija 2017, Popławski, C-579/15, EU:C:2017:503, točka 31).

56 Tudi polni učinek pravnih predpisov Unije bi bil ogrožen in varstvo pravic, ki jih ti predpisi priznavajo, bi bilo oslabljeno, če posamezniki ne bi imeli možnosti, da dobijo odškodnino, kadar so njihove pravice kršene zaradi kršitve prava Unije, ki jo je mogoče pripisati državi članici (sodba z dne 19. novembra 1991, Francovich in drugi, C-6/90 in C-9/90, EU:C:1991:428, točka 33).

57 Iz navedenega izhaja, da za zagotavljanje učinka vseh določb prava Unije načelo primarnosti zlasti nacionalnim sodiščem nalaga, da nacionalno pravo razlagajo, kolikor je mogoče, v skladu s pravom Unije in da posameznikom priznajo možnost, da dobijo odškodnino, kadar so njihove pravice kršene zaradi kršitve prava Unije, ki jo je mogoče pripisati državi članici.

58 Če nacionalno sodišče, ki v okviru svojih pristojnosti uporablja določbe prava Unije, ne more podati razlage nacionalne ureditve, ki bi bila skladna z zahtevami prava Unije, ima – prav tako na podlagi načela primarnosti – dolžnost zagotoviti polni učinek teh določb, pri čemer lahko po potrebi odloči,

da ne bo uporabilo neskladne določbe nacionalne zakonodaje, tudi poznejše, ne da bi mu bilo treba zahtevati ali čakati predhodno odpravo te določbe po zakonodajni poti ali kakšnem drugem ustavnem postopku (glej v tem smislu sodbo z dne 4. decembra 2018, Minister for Justice and Equality in Commissioner of An Garda Síochána, C-378/17, EU:C:2018:979, točka 35 in navedena sodna praksa).

59 Vendar je treba upoštevati še druge bistvene značilnosti prava Unije in, natančneje, priznavanja neposrednega učinka le delu določb tega prava.

60 Načelo primarnosti prava Unije zato ne sme pripeljati do spodkopavanja osrednjega razlikovanja med določbami prava Unije z neposrednim učinkom in določbami prava Unije brez tega učinka ter torej prav tako ne do uvedbe enotne ureditve uporabe vseh določb prava Unije s strani nacionalnih sodišč.

61 V zvezi s tem je treba poudariti, da ima vsako nacionalno sodišče, ki odloča v okviru svoje pristojnosti, kot organ države članice dolžnost, da v sporu, ki mu je predložen, ne uporabi nobene nacionalne določbe, ki je v nasprotju z določbo prava Unije z neposrednim učinkom (glej v tem smislu sodbe z dne 8. septembra 2010, Winner Wetten, C-409/06, EU:C:2010:503, točka 55 in navedena sodna praksa; z dne 24. januarja 2012, Dominguez, C-282/10, EU:C:2012:33, točka 41, in z dne 6. novembra 2018, Bauer in Willmeroth, C-569/16 in C-570/16, EU:C:2018:871, točka 75).

62 Na določbo prava Unije brez neposrednega učinka kot tako pa se ni mogoče sklicevati v okviru spora, ki spada na področje prava Unije, zato da se ne bi uporabila določba nacionalnega prava, ki je v nasprotju z njo.

63 Nacionalno sodišče zato zgolj na podlagi prava Unije ni zavezano, da ne uporabi določbe nacionalnega prava, ki ni združljiva z določbo Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, ki – tako kot njen člen 27 – nima neposrednega učinka (glej v tem smislu sodbo z dne 15. januarja 2014, Association de médiation sociale, C-176/12, EU:C:2014:2, točke od 46 do 48).

64 Tudi sklicevanje na določbo direktive, ki ni dovolj jasna, natančna in brezpogojna, da bi ji lahko bil priznan neposredni učinek, zgolj na podlagi prava Unije ne more pripeljati do tega, da sodišče države članice ne uporabi nacionalne določbe (glej v tem smislu sodbe z dne 24. januarja 2012, Dominguez, C-282/10, EU:C:2012:33, točka 41; z dne 6. marca 2014, Napoli, C-595/12, EU:C:2014:128, točka 50; z dne 25. junija 2015, Indėlių ir investicijų draudimas in Nemaniūnas, C-671/13, EU:C:2015:418, točka 60, in z dne 16. julija 2015, Larentia + Minerva in Marenave Schiffahrt, C-108/14 in C-109/14, EU:C:2015:496, točki 51 in 52).

65 Poleg tega v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča direktiva sama za posameznika ne more ustvarjati obveznosti in nanjo kot tako se torej proti posamezniku pred nacionalnim sodiščem ni mogoče sklicevati (glej zlasti sodbe z dne 26. septembra 1996, Arcaro, C-168/95, EU:C:1996:363, točka 36 in navedena sodna praksa; z dne 17. julija 2008, Arcor in drugi, od C-152/07 do C-154/07, EU:C:2008:426, točka 35, in z dne 22. januarja 2019, Cresco Investigation, C-193/17, EU:C:2019:43, točka 72 in navedena sodna praksa).

66 Opozoriti je namreč treba, da zavezujoča narava direktive, na kateri temelji možnost sklicevanja nanjo, v skladu s členom 288, tretji odstavek, PDEU obstaja le glede „vsake države članice, na katero je naslovljena“, ter da je Unija pristojna za splošno in abstraktno predpisovanje obveznosti posameznikom s takojšnim učinkom samo v primerih, v katerih je pristojna za sprejemanje uredb (glej v tem smislu sodbi z dne 12. decembra 2013, Portgás, C-425/12, EU:C:2013:829, točka 22, in z dne 22. januarja 2019, Cresco Investigation, C-193/17, EU:C:2019:43, točka 72).

67 Iz navedenega izhaja, da celo jasna, natančna in brezpogojna določba direktive nacionalnemu sodišču ne dopušča, da ne uporabi določbe svojega nacionalnega prava, ki je v nasprotju z navedeno določbo direktive, če bi bila s tem posamezniku naložena dodatna obveznost (glej v tem smislu sodbe z dne 3. maja 2005, Berlusconi in drugi, C-387/02, C-391/02 in C-403/02, EU:C:2005:270, točki 72 in 73;

z dne 17. julija 2008, Arcor in drugi, od C-152/07 do C-154/07, EU:C:2008:426, točke od 35 do 44; z dne 27. februarja 2014, OSA, C-351/12, EU:C:2014:110, točki 46 in 47; z dne 7. avgusta 2018, Smith, C-122/17, EU:C:2018:631, točka 49, in z dne 22. januarja 2019, Cresco Investigation, C-193/17, EU:C:2019:43, točka 73).

68 Kot potrjuje sodna praksa, na katero je bilo opozorjeno v točkah od 64 do 67 te sodbe, je to, da nacionalno sodišče ne uporabi določbe svojega nacionalnega prava, ki je v nasprotju z določbo prava Unije – če izhaja iz primarnosti, ki je priznana zadnjenavedeni določbi – vseeno pogojeno z neposrednim učinkom navedene določbe v sporu, o katerem odloča to sodišče. Zato nacionalno sodišče zgolj na podlagi prava Unije ni zavezano, da ne uporabi določbe svojega nacionalnega prava, ki je v nasprotju s pravom Unije, če zadnjenavedena določba nima neposrednega učinka.

69 Na drugem mestu je treba navesti, da niti Okvirni sklep 2002/584 niti Okvirni sklep 2008/909 nimata neposrednega učinka. Ta okvirna sklepa sta bila namreč sprejeta na podlagi prejšnjega tretjega stebra Unije, med drugim na podlagi člena 34(2)(b) EU. Ta določba pa je določala, prvič, da so okvirni sklepi za vsako državo članico zavezujoči glede cilja, ki ga je treba doseči, nacionalnim organom pa prepuščajo izbiro oblike in metod, ter drugič, da okvirni sklepi nimajo neposrednega učinka (sodbi z dne 8. novembra 2016, Ognyanov, C-554/14, EU:C:2016:835, točka 56, in z dne 29. junija 2017, Popławski, C-579/15, EU:C:2017:503, točka 26).

70 V zvezi s tem je treba spomniti, da v skladu s členom 9 Protokola (št. 36) o prehodni ureditvi, ki je priložen k Pogodbama, akti institucij, organov, uradov in agencij Unije, sprejeti na podlagi Pogodbe EU pred začetkom veljavnosti Lizbonske pogodbe, ohranijo pravni učinek, dokler se ne razveljavijo, razglasijo za nične ali spremenijo zaradi izvajanja Pogodb. Ker okvirna sklepa 2002/584 in 2008/909 nista bila razveljavljena, razglašena za nična ali spremenjena, imata v skladu s členom 34(2)(b) EU še vedno pravne učinke (sodba z dne 8. novembra 2016, Ognyanov, C-554/14, EU:C:2016:835, točka 57).

71 Ker navedena okvirna sklepa v skladu s Pogodbo EU nimata neposrednega učinka, iz točke 68 te sodbe izhaja, da sodišče države članice zgolj na podlagi prava Unije ni zavezano, da ne uporabi določbe svojega nacionalnega prava, ki je v nasprotju s tema okvirnima sklepoma.

72 Na tretjem mestu je treba opozoriti, da okvirni sklepi sicer nimajo neposrednega učinka, vendar je posledica njihove zavezujoče narave obveznost za nacionalne organe, da od izteka roka za prenos teh okvirnih sklepov skladno razlagajo svoje nacionalno pravo (sodba z dne 8. novembra 2016, Ognyanov, C-554/14, EU:C:2016:835, točki 58 in 61).

73 Pri uporabi nacionalnega prava morajo ti organi to pravo torej razlagati, kolikor je mogoče, ob upoštevanju besedila in namena okvirnega sklepa, zato da bi dosegli v njem določen rezultat (glej v tem smislu sodbe z dne 16. junija 2005, Pupino, C-105/03, EU:C:2005:386, točka 43; z dne 5. septembra 2012, Lopes Da Silva Jorge, C-42/11, EU:C:2012:517, točka 54; z dne 8. novembra 2016, Ognyanov, C-554/14, EU:C:2016:835, točka 59, in z dne 29. junija 2017, Popławski, C-579/15, EU:C:2017:503, točka 31).

74 Kljub temu je načelo skladne razlage nacionalnega prava nekoliko omejeno.

75 Splošna pravna načela, zlasti načeli pravne varnosti in prepovedi retroaktivnosti, tako nasprotujejo predvsem temu, da bi se lahko z obveznostjo skladne razlage na podlagi posameznega okvirnega sklepa in neodvisno od zakona, sprejetega za njegovo izvajanje, določila oziroma povečala kazenska odgovornost tistih, ki so storili kršitev (glej v tem smislu sodbi z dne 8. novembra 2016, Ognyanov, C-554/14, EU:C:2016:835, točki 63 in 64, ter z dne 29. junija 2017, Popławski, C-579/15, EU:C:2017:503, točka 32).

76 Prav tako načelo skladne razlage ne more biti podlaga za razlago nacionalnega prava *contra legem* (sodba z dne 29. junija 2017, Popławski, C-579/15, EU:C:2017:503, točka 33 in navedena sodna praksa). Povedano drugače, obveznost skladne razlage preneha, če nacionalnega prava ni mogoče uporabiti tako, da bi bil dosežen rezultat, skladen s tistim, ki je določen z zadevnim okvirnim sklepom (sodba z dne 8. novembra 2016, Ognyanov, C-554/14, EU:C:2016:835, točka 66).

77 Pri tem se z načelom skladne razlage zahteva upoštevanje celotnega nacionalnega prava in uporaba metod razlage, ki jih priznava to pravo, da se zagotovi polni učinek zadevnega okvirnega sklepa in da se doseže rešitev, ki je skladna z njegovim ciljem (glej v tem smislu sodbe z dne 5. septembra 2012, Lopes Da Silva Jorge, C-42/11, EU:C:2012:517, točka 56; z dne 29. junija 2017, Popławski, C-579/15, EU:C:2017:503, točka 34, in z dne 12. februarja 2019, TC, C-492/18 PPU, EU:C:2019:108, točka 68).

78 V tem kontekstu je Sodišče že presodilo, da obveznost skladne razlage nacionalnim sodiščem nalaga, da po potrebi spremenijo ustaljeno sodno prakso, če ta temelji na razlagi nacionalnega prava, ki ni združljiva s cilji okvirnega sklepa, in da odloči, da ne bo uporabilo nobene razlage višjega sodišča, ki ga zavezuje po nacionalnem pravu, če ta razlaga ni skladna z zadevnim okvirnim sklepom (glej v tem smislu sodbi z dne 19. aprila 2016, DI, C-441/14, EU:C:2016:278, točka 33, in z dne 29. junija 2017, Popławski, C-579/15, EU:C:2017:503, točki 35 in 36).

79 Zato nacionalno sodišče ne more upravičeno trditi, da zadevne nacionalne določbe ne more razlagati v skladu s pravom Unije le zato, ker se je ta določba dosledno razlagala v smislu, ki ni v skladu s tem pravom (sodbi z dne 8. novembra 2016, Ognyanov, C-554/14, EU:C:2016:835, točka 69, in z dne 6. novembra 2018, Max-Planck-Gesellschaft zur Förderung der Wissenschaften, C-684/16, EU:C:2018:874, točka 60), ali zato, ker so jo tako uporabljali pristojni nacionalni organi.

80 V obravnavani zadevi je treba glede obveznosti razlage nizozemskega prava in, natančneje, OLW v skladu z Okvirnim sklepom 2002/584 navesti naslednje.

81 Sodišče je v točki 37 sodbe z dne 29. junija 2017, Popławski (C-579/15, EU:C:2017:503), ugotovilo, da obveznost nacionalnega sodišča, da zagotovi polni učinek Okvirnega sklepa 2002/584, povzroči obveznost Kraljevine Nizozemske, da izvrši ENP iz postopka v glavni stvari, oziroma – v primeru zavrnitve – obveznost, da se na Nizozemskem zagotovi učinkovita izvršitev kazni, ki je bila na Poljskem izrečena zoper D. A. Popławskega.

82 Opozoriti je namreč treba, da nekaznovanost zahtevane osebe ne bi bila združljiva s ciljem tako Okvirnega sklepa 2002/584 (glej v tem smislu sodbi z dne 29. junija 2017, Popławski, C-579/15, EU:C:2017:503, točka 23, in z dne 13. decembra 2018, Sut, C-514/17, EU:C:2018:1016, točka 47) kot tudi člena 3(2) PEU, v skladu s katerim Unija svojim državljanom zagotavlja območje svobode, varnosti in pravice brez notranjih meja, na katerem je zagotovljeno prosto gibanje oseb, v povezavi z ustreznimi ukrepi, med drugim glede kontrole na zunanjih mejah ter preprečevanja kriminala in boja proti njemu (sodba z dne 25. julija 2018, Generalstaatsanwaltschaft (Pogoji prestajanja zapora na Madžarskem), C-220/18 PPU, EU:C:2018:589, točka 86).

83 Sodišče je tudi poudarilo, da ker obveznost, navedena v točki 81 te sodbe, nikakor ne vpliva na ugotovitev kazenske odgovornosti D. A. Popławskega, ki izhaja iz sodbe, ki jo je zoper njega 5. februarja 2007 izreklo Sąd Rejonowy w Poznaniu (okrožno sodišče v Poznanju), *a fortiori* tudi ni mogoče šteti, da ta obveznost to odgovornost povečuje v smislu točke 75 te sodbe (sodba z dne 29. junija 2017, Popławski, C-579/15, EU:C:2017:503, točka 37).

84 Iz spisa, predloženega Sodišču, je razvidno, da predložitveno sodišče očitno izključuje, da bi bilo OLW mogoče – razen ob uporabi razlage *contra legem* – uporabiti tako, da bi bil ENP iz postopka v glavni stvari izvršen in da bi bil D. A. Popławski predan poljskim pravosodnim organom.

85 Če se torej izkaže, da razlaga nacionalnega prava, ki pripelje do izvršitve ENP, izdanega zoper D. A. Popławskega, dejansko ni mogoča, kar mora preveriti predložitveno sodišče, je zadnjenavedeno sodišče dolžno še podati razlago upoštevne nizozemske ureditve, zlasti člena 6 OLW, na podlagi katerega bi bila predaja D. A. Popławskega poljskim organom zavrnjena, in sicer kolikor je mogoče tako, da bo uporaba te ureditve s prevzemom dejanske izvršitve kazni, izrečene zoper D. A. Popławskega, na Nizozemskem lahko preprečila nekaznovanost zadnjenavedenega in tako pripeljala do rešitve, skladne s ciljem Okvirnega sklepa 2002/584, kot je bil naveden v točki 82 te sodbe.

86 V zvezi s tem, kot je Sodišče poudarilo v točki 23 sodbe z dne 29. junija 2017, Popławski (C-579/15, EU:C:2017:503), ureditve države članice – s katero se, kakor s členom 6 OLW, izvaja razlog za fakultativno neizvršitev ENP zaradi izvršitve zaporne kazni ali ukrepa, vezanega na odvzem prostosti, iz člena 4, točka 6, Okvirnega sklepa 2002/584 in s katero je določeno, da morajo pravosodni organi te države vedno, kadar zahtevana oseba prebiva v navedeni državi članici, zavrniti izvršitev ENP, ne da bi imeli ti organi kakršno koli polje proste presoje in ne da bi se ta država zavezala, da bo dejansko izvršila zaporno kazen, ki je bila izrečena tej zahtevani osebi, s čimer se ustvarja nevarnost, da bo navedena oseba ostala nekaznovana – ni mogoče šteti za skladno s tem okvirnim sklepom.

87 V teh okoliščinah je treba opozoriti, da lahko Sodišče, ki je pozvano, da nacionalnemu sodišču v okviru predloga za sprejetje predhodne odločbe poda koristne odgovore, predloži pojasnila, ki predložitveno sodišče usmerjajo, in mu sporoči, katera razlaga nacionalnega prava bi izpolnjevala obveznost razlage tega prava v skladu s pravom Unije (sodba z dne 17. oktobra 2018, Klohn, C-167/17, EU:C:2018:833, točka 68).

88 V obravnavani zadevi, najprej, kar zadeva obveznost, ki je naložena s členom 4, točka 6, Okvirnega sklepa 2002/584 in na katero je bilo opozorjeno v točki 86 te sodbe, da se v primeru zavrnitve izvršitve ENP zagotovi, da izvršitvena država članica prevzame dejansko izvršitev zaporne kazni, je treba navesti, da ta obveznost predpostavlja resnično zavezo te države, da bo izvršila zaporno kazen, ki je bila izrečena zahtevani osebi, tako da nikakor ni mogoče šteti, da zgolj okoliščina, da ta država izrazi, da je „pripravljena“ izvršiti to kazen, upravičuje tako zavrnitev. Iz tega izhaja, da mora izvršitveni pravosodni organ pred vsako zavrnitvijo izvršitve ENP preveriti možnost dejanske izvršitve kazni v skladu s svojim nacionalnim pravom (sodba z dne 29. junija 2017, Popławski, C-579/15, EU:C:2017:503, točka 22).

89 Iz točke 38 sodbe z dne 29. junija 2017, Popławski (C-579/15, EU:C:2017:503), pa je razvidno, da po navedbah predložitvenega sodišča izjave – s katero je Openbaar Ministerie (državno tožilstvo, Nizozemska) odreditvenemu pravosodnemu organu sporočilo, da je na podlagi člena 6(3) OLW v različici, ki se je uporabljala do začetka veljavnosti WETS, pripravljeno prevzeti izvršitev kazni na podlagi ENP iz postopka v glavni stvari – ni mogoče razlagati tako, da pomeni resnično zavezo Kraljevine Nizozemske, da bo izvršila to kazen, razen če je člen 4, točka 6, Okvirnega sklepa 2002/584 mogoče šteti za pogodbeno pravno podlago v smislu navedenega člena 6(3) za učinkovito izvršitev take kazni na Nizozemskem.

90 Čeprav je predložitveno sodišče edino pristojno za presojo, ali je nizozemsko pravo mogoče razlagati tako, da je mogoče Okvirni sklep 2002/584 izenačiti s tako pogodbeno pravno podlago za namene uporabe člena 6(3) OLW v različici, ki se je uporabljala do začetka veljavnosti WETS, je Sodišče že razsodilo, da pravo Unije taki izenačitvi ne nasprotuje.

91 Prvič, kot izhaja iz sodne prakse Sodišča, v skladu z uvodnimi izjavami 5, 7 in 11 ter členom 1(1) in (2) Okvirnega sklepa 2002/584 ta okvirni sklep v odnosih med državami članicami nadomešča vse prejšnje dokumente o izročitvi, vključno z mednarodnimi pogodbami, ki so v zvezi s tem obstajale med različnimi državami članicami. Ker navedeni okvirni sklep, ki ima sicer svojo lastno ureditev, opredeljeno s pravom Unije, poleg tega velja hkrati z mednarodnimi pogodbami o izročitvah, ki so jih različne države članice sklenile s tretjimi državami, ni mogoče vnaprej izključiti izenačenosti Okvirnega

sklepa 2002/584 s tako mednarodno pogodbo (glej v tem smislu sodbi z dne 29. junija 2017, Popławski, C-579/15, EU:C:2017:503, točka 41, in z dne 25. julija 2018, Minister for Justice and Equality (Pomanjkljivosti pravosodnega sistema), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, točka 39).

92 Drugič, Sodišče je tudi presodilo, da Okvirni sklep 2002/584 ne vsebuje nobene določbe, iz katere bi bilo mogoče sklepati, da nasprotuje temu, da bi se besedilo „druge veljavne mednarodne pogodbe“ iz člena 6(3) OLW v različici, ki se je uporabljala do začetka veljavnosti WETS, razlagalo tako, da zajema tudi člen 4, točka 6, tega okvirnega sklepa, če je mogoče s tako razlago zagotoviti, da izvršitveni pravosodni organ možnost zavrnitve ENP uporabi le, če je na Nizozemskem zagotovljena dejanska izvršitev kazni, ki je bila izrečena D. A. Popławskemu, in da se tako doseže rešitev, ki je skladna z namenom tega okvirnega sklepa (sodba z dne 29. junija 2017, Popławski, C-579/15, EU:C:2017:503, točka 42).

93 Iz predloga za sprejetje predhodne odločbe je razvidno, da predložitveno sodišče potrjuje, da bi taka izenačitev v skladu z njegovo razlago nizozemskega prava omogočala zagotoviti, da bi bila kazen, na katero je bil obsojen D. A. Popławski, dejansko izvršena na Nizozemskem. Kljub temu navaja, da minister, ki je bil na podlagi člena 6(4) OLW v postopku v glavni stvari pozvan k intervenciji, meni, da Okvirni sklep 2002/584 ne more pomeniti mednarodne pogodbe v smislu člena 6(3) OLW v različici, ki se je uporabljala do začetka veljavnosti WETS.

94 V zvezi s tem je treba na eni strani opozoriti, kot je bilo poudarjeno v točki 72 te sodbe, da obveznost razlage nacionalnega prava skladno z Okvirnim sklepom 2002/584 velja za vse organe držav članic, vključno z ministrom iz obravnavane zadeve. Zadnjenavedeni mora torej, tako kot vsi pravosodni organi, nizozemsko pravo razlagati, kolikor je mogoče, ob upoštevanju besedila in namena tega okvirnega sklepa, zato da bi bilo omogočeno, da se s prevzemom izvršitve kazni, izrečene D. A. Popławskemu, na Nizozemskem ohrani učinek Okvirnega sklepa 2002/584, kar zagotavlja razlaga člena 6(3) OLW v različici, ki se je uporabljala do začetka veljavnosti WETS, na katero je bilo opozorjeno v točki 92 te sodbe.

95 Na drugi strani okoliščina, da naj bi minister zagovarjal razlago nacionalnega zakona, ki ni združljiva s pravom Unije, ne pomeni nikakršne ovire za obveznost skladne razlage, ki velja za predložitveno sodišče.

96 To velja še toliko bolj, ker Okvirni sklep 2002/584 uvaja mehanizem sodelovanja med pravosodnimi organi držav članic in ker mora odločbo o izvršitvi ENP sprejeti pravosodni organ, ki izpolnjuje zahteve, ki so neločljivo povezane z učinkovitim sodnim varstvom, med katerimi je jamstvo neodvisnosti, tako da celoten postopek, ki je določen v tem okvirnem sklepu, poteka pod sodnim nadzorom (glej v tem smislu sodbo z dne 25. julija 2018, Minister for Justice and Equality (Pomanjkljivosti pravosodnega sistema), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, točka 56). Iz tega izhaja, da ker minister ni pravosodni organ v smislu navedenega okvirnega sklepa (glej v tem smislu sodbo z dne 10. novembra 2016, Kovalkovas, C-477/16 PPU, EU:C:2016:861, točka 45), odločba o izvršitvi ENP, ki je bil izdan zoper D. A. Popławskega, ne more biti odvisna od razlage, ki jo minister poda v zvezi s členom 6(3) OLW.

97 Zato predložitveno sodišče v postopku v glavni stvari ne more utemeljeno meniti, da navedenega člena 6(3) ne more razlagati v skladu s pravom Unije le zato, ker je minister to določbo razlagal v smislu, ki ni v skladu s tem pravom (glej po analogiji sodbo z dne 8. novembra 2016, Ognyanov, C-554/14, EU:C:2016:835, točka 69).

98 Iz navedenega izhaja, da če predložitveno sodišče pride do ugotovitve, da je mogoče Okvirni sklep 2002/584 po metodah razlage, ki so priznane v nizozemskem pravu, za namene uporabe člena 6(3) OLW v različici, ki se je uporabljala do začetka veljavnosti WETS, izenačiti z mednarodno pogodbo, mora to določbo, ki se tako razlaga, uporabiti v sporu o glavni stvari, ne da bi upoštevalo dejstvo, da minister taki razlagi nasprotuje.

99 Dalje, kar zadeva obveznost, ki je naložena s členom 4, točka 6, Okvirnega sklepa 2002/584 in na katero je bilo opozorjeno v točki 86 te sodbe, da se izvršitvenemu pravosodnemu organu pri izvajanju razloga za fakultativno neizvršitev ENP, ki je določen v tej določbi, zagotovi polje proste presoje, je treba najprej opozoriti, da mora biti temu organu omogočeno, da upošteva cilj razloga za fakultativno neizvršitev iz te določbe, ki je v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča v tem, da se izvršitvenemu pravosodnemu organu omogoči, da kot posebej pomembno izpostavi možnost, da se zahtevani osebi po prestani kazni, na katero je bila obsojena, omogočijo boljše možnosti za ponovno vključitev v družbo (sodba z dne 29. junija 2017, Popławski, C-579/15, EU:C:2017:503, točka 21).

100 Iz tega izhaja, da se lahko možnost, ki jo ima izvršitveni pravosodni organ, da na podlagi navedenega člena 4, točka 6, zavrne predajo zahtevane osebe, uporabi samo, če ta organ – po preveritvi, prvič, da je ta oseba v izvršitveni državi članici, da je državljan te države ali v njej prebiva, in drugič, da se zaporna kazen, ki jo je tej osebi izrekla odreditvena država članica, dejansko lahko izvrši v izvršitveni državi članici – meni, da obstaja legitimen interes za izvršitev kazni, ki je bila naložena v odreditveni državi članici, na ozemlju izvršitvene države članice (sodba z dne 13. decembra 2018, Sut, C-514/17, EU:C:2018:1016, točka 37).

101 Zato je predložitveno sodišče primarno tisto, ki mora svoje nacionalno pravo razlagati, kolikor je mogoče, skladno z zahtevo, na katero je bilo opozorjeno v prejšnji točki.

102 To sodišče bi moralo vsaj sprejeti razlago svojega nacionalnega prava, ki mu omogoča, da pride do rešitve, ki v postopku v glavni stvari ni v nasprotju s ciljem Okvirnega sklepa 2002/584. Obveznost skladne razlage namreč traja, dokler je nacionalno pravo mogoče uporabiti tako, da je dosežen rezultat, skladen s tistim, ki je določen s tem okvirnim sklepom (glej v tem smislu sodbo z dne 8. novembra 2016, Ognyanov, C-554/14, EU:C:2016:835, točka 66).

103 V zvezi s tem je iz pogojev za izvajanje razloga za fakultativno neizvršitev ENP iz člena 4, točka 6, Okvirnega sklepa 2002/584 razvidno, da je zakonodajalec Unije želel preprečiti vsakršno nevarnost, da bi zahtevana oseba ostala nekaznovana (glej v tem smislu sodbo z dne 13. decembra 2018, Sut, C-514/17, EU:C:2018:1016, točka 47), v skladu s splošnim ciljem navedenega okvirnega sklepa, kot je bil poudarjen v točki 82 te sodbe.

104 Razlaga člena 6 OLW, v skladu s katero predložitveno sodišče v nobenem primeru ne more izvršiti ENP, ki je bil izdan zoper D. A. Popławskega, pa ne ovira nujno tega, da bi bila odpravljena vsakršna nevarnost nekaznovanosti D. A. Popławskega, in tega, da bi bila zato uresničena tako cilj navedenega okvirnega sklepa kot obveznost, ki jo ta nalaga, v obravnavani zadevi Kraljevini Nizozemski, kot je bilo nanju opozorjeno v točkah 81 in 82 te sodbe.

105 Nasprotno, če bi se za to, da bi se razlaga člena 6 OLW štela za skladno s pravom Unije, zahtevalo, da mora ta določba predložitvenemu sodišču omogočati polje proste presoje, s čimer bi mu bilo dovoljeno izvršiti ENP, ki je bil izdan zoper D. A. Popławskega, če meni, da noben legitimen interes ne upravičuje tega, da se kazen, na katero je bil obsojen, izvrši na Nizozemskem, bi obstajala nevarnost – če nacionalnega prava ne bi bilo mogoče razlagati v skladu s tako zahtevo – da bi bila ob upoštevanju neobstoja neposrednega učinka Okvirnega sklepa 2002/584 onemogočena ne le predaja D. A. Popławskega poljskim pravosodnim organom, temveč tudi dejanska izvršitev njegove kazni na Nizozemskem.

106 Tak rezultat pa bi omogočil nekaznovanost zahtevane osebe ter bi bil v nasprotju s ciljem Okvirnega sklepa 2002/584 in obveznostjo, ki jo ta v obravnavani zadevi nalaga Nizozemski, kot je bilo nanju opozorjeno v točkah 81 in 82 te sodbe.

107 V teh okoliščinah je treba šteti, da bi predložitveno sodišče sprejelo razlago nizozemskega prava, ki bi bila v skladu s cilji Okvirnega sklepa 2002/584, če bi to pravo razlagalo tako, da je zavrnitev izvršitve ENP iz postopka v glavni stvari, ki ga je izdala Republika Poljska, pogojena z jamstvom, da bo zaporna kazen, na katero je bil obsojen D. A. Popławski, dejansko izvršena na Nizozemskem, in sicer tudi, če navedeno pravo določa, da ta zavrnitev nastopi samodejno.

108 Ob upoštevanju elementov, navedenih v predložitveni odločbi, je razvidno, da je taka razlaga nizozemskega prava, ki je skladna s členom 4, točka 6, Okvirnega sklepa 2002/584, mogoča, in zato je očitno, da je izvršitev – na Nizozemskem – zaporne kazni, na katero je bil D. A. Popławski obsojen na Poljskem, dovoljena, kar pa mora predložitveno sodišče vseeno preveriti.

109 Ob upoštevanju navedenega je treba na prvo vprašanje odgovoriti, da je treba načelo primarnosti prava Unije razlagati tako, da nacionalnemu sodišču ne nalaga, naj ne uporabi določbe nacionalnega prava, ki ni združljiva z določbami nekega okvirnega sklepa, kakršna sta okvirna sklepa, obravnavana v postopku v glavni stvari, katerega pravni učinki so v skladu s členom 9 Protokola (št. 36) o prehodni ureditvi, ki je priložen k Pogodbama, ohranjeni, glede na to, da te določbe nimajo neposrednega učinka. Organi držav članic, vključno s sodišči, morajo kljub temu, kolikor je mogoče, podati skladno razlago svojega nacionalnega prava, ki jim omogoča zagotovitev rezultata, ki je v skladu s ciljem, ki mu sledi zadevni okvirni sklep.

Stroški

110 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (veliki senat) razsodilo:

1. **Člen 28(2) Okvirnega sklepa Sveta 2008/909/PNZ z dne 27. novembra 2008 o uporabi načela vzajemnega priznavanja sodb v kazenskih zadevah, s katerimi so izrečene zaporne kazni ali ukrepi, ki vključujejo odvzem prostosti, za namen njihovega izvrševanja v Evropski uniji, je treba razlagati tako, da izjava, ki jo država članica poda na podlagi te določbe po datumu sprejetja tega okvirnega sklepa, ne more imeti pravnih učinkov.**

2. **Načelo primarnosti prava Unije je treba razlagati tako, da nacionalnemu sodišču ne nalaga, naj ne uporabi določbe nacionalnega prava, ki ni združljiva z določbami nekega okvirnega sklepa, kakršna sta okvirna sklepa, obravnavana v postopku v glavni stvari, katerega pravni učinki so v skladu s členom 9 Protokola (št. 36) o prehodni ureditvi, ki je priložen k Pogodbama, ohranjeni, glede na to, da te določbe nimajo neposrednega učinka. Organi držav članic, vključno s sodišči, morajo kljub temu, kolikor je mogoče, podati skladno razlago svojega nacionalnega prava, ki jim omogoča zagotovitev rezultata, ki je v skladu s ciljem, ki mu sledi zadevni okvirni sklep.**

Podpisi